

УДК 338

РЕФОРМУВАННЯ СФЕРИ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

*О.В. Степа, факультет економіки та менеджменту,
спеціальність «Облік і аудит», 2 курс
Науковий керівник – В.А. Петриченко, асистент
ВП Національного університету біоресурсів та природокористування України
«Ніжинський агротехнічний інститут»*

Анотація: у статті розглядається процес реформування аграрного сектора. Аналізується роль сільського господарства в розвитку АПВ.

Ключові слова: реформа, зайнятість, перспектива, сільське господарство, ринок

Ціни на сільськогосподарську продукцію на світовому ринку останнім часом зросли. Передусім цьому сприяли два фактори зростання попиту на продукти харчування внаслідок підвищення рівня життя у країнах, що розвиваються та погіршення врожайності у провідних країнах-експортерах сільськогосподарської продукції внаслідок природних катаклізмів. Кон'юнктура на світовому ринку аграрної продукції є надзвичайно сприятливою – зростання обсягу пропозиції не встигає за попитом. В цих умовах у надзвичайно вигоду становить з точки зору прискорення економічного зростання знаходяться країни, що мають конкурентні переваги у вигляді сприятливих умов для ведення сільського господарства. Тому питання про перехід агропромислового виробництва на новий рівень відповідно до європейських стандартів є досить актуальним в нашій країні на сьогоднішній день. Сільське господарство є однією з основних ланок агропромислового виробництва. Тому його розвиток відіграє далеко не останню роль у загальному економічному розвитку країни. Сільське господарство створює робочі місця, а також зменшує рівень бідності населення. Це галузь матеріального виробництва, що має важливе значення в забезпеченні населення продуктами, а промисловість – сировиною. Розвиток сільського господарства постає як життєво важливий чинник становлення усіх секторів економіки України.

Сільське господарство є конкурентоздатною галуззю, оскільки Україна має великі родючі землі розміром 40,8 мільйона гектарів, з яких обробляється приблизно 33 мільйони гектарів. Але при недостатній державній підтримці, сільське господарство занепадає, про що свідчать такі факти: скоротилась кількість тракторів та комбайнів у сільськогосподарських підприємствах на початок 2011 р. в порівнянні з кінцем 2000 р. І тому сільськогосподарські підприємства не в змозі зібрати весь урожай. Сільськогосподарські підприємства не можуть купити нову техніку через обмежене фінансування та дороге кредитування. Без належного технічного забезпечення сільське господарство втрачає 7,5 мільярдів гривень на рік.

Крім того, сільське господарство знаходиться в нерівності (диспаритеті) цін продукції з продукцією промисловості, внаслідок чого галузь недоотримала за 20 років понад 100 мільярдів гривень. Сільські господарства знижують свою ефективність через руйнування матеріальної бази, її розкуплення.

Також варто відмітити, що на гальмування рівня розвитку сільського господарства впливають такі фактори: слабка система інфраструктури, нестабільна політична та економічна ситуація, висока зношеність техніки, нестабільність та не прогнозованість цін на паливо, відсутність дієвої державної закупівельної політики, низьковрожайні рослини, які займають значні посівні площі, низька технологія виробництва, яка дозволяє іноземним конкурентам заповнити вітчизняний ринок, часто дешевими і сумнівної якості товарами. Таким чином, необхідно зменшити вплив слабких сторін, зокрема підвищити ефективність управління сільським господарством з боку держави.

Матеріали Міжнародної студентської науково-практичної конференції «Перспективи розвитку аграрної вищої освіти України очима молодих науковців»

За даними Держстат обсяг реалізованої аграрними підприємствами власно виробленої продукції за січень-вересень 2011 р. порівняно з відповідним періодом 2010 р. збільшився на 6%, у т.ч. продукції тваринництва – на 9%, рослинництва – на 4%.

Економічні та інвестиційні умови, в яких працюють українські сільськогосподарські товаровиробники не можна порівняти з умовами, що створюються для фермерів у розвинутих країнах. Так, середня ставка по кредитах для сільськогосподарських товаровиробників складає у Франції 6,6%, в США – 4,6%, в Китаї – 5,3% , а в Україні – 18-20%.

Аналізуючи ситуацію, яка склалась в Україні, вважаємо, що основними та першочерговими напрямками підвищення рівня розвитку сільського господарства є такі:

- удосконалення законодавства, яке регулює агропромислові відносини, а саме: прийняття законопроекту «Про внесення змін до Закону України», «Про державну підтримку сільського господарства України».

- оновлення техніки для покращення якості і швидкості збирання сільськогосподарської продукції більш дешевими джерелами, ніж кредитування: залучення інвестицій, лізинг тощо;

- удосконалення системи субсидювання, здешевлення вартості паливно-мастильних засобів;

- розроблення та налагодження дієвих програм збуту готової продукції для сільськогосподарських підприємств;

- підвищення конкурентоспроможності продукції сільського виробництва шляхом вивчення та впровадження досвіду зарубіжних розвинутих країн, що дозволить Україні зайняти належне місце в міжнародному аграрному поділі праці.

Вирішення проблем фінансування сільського господарства та використання сильних сторін дозволить покращити його діяльність і забезпечити додаткові надходження до бюджету України.

Сільське господарство забезпечує динамічний розвиток економіки України і тому в недалекій перспективі може стати одним з головних джерел надходжень й експорту. Цьому сприяють і великі масштаби сільськогосподарського землекористування, і родючі землі, а також працьовите населення.

Слід зазначити, що на розвиток сільського господарства впливають такі фактори:

- 1) суспільний устрій країни, її виробничі відносини;
- 2) потреби суспільства;
- 3) аграрна політика і методи управління сільським господарством;
- 4) рівень технічного розвитку;
- 5) природні умови.

Відповідно головним завданням аграрної політики на сучасному етапі є розвиток високоефективного, конкурентоспроможного господарства, забезпечення внутрішніх потреб країни в екологічно чистих продуктах харчування на рівні міжнародних стандартів і норм, а промисловості – необхідною сировиною для життєвого рівня населення. А для здійснення даного завдання потрібно вирішити ряд проблем:

- розвиток інфраструктури ринку, збільшення виробництва та підвищення експортної конкурентоспроможності продукції сільського господарства;

- формування цілісної системи фінансово-кредитного забезпечення сільського господарства, прозорих механізмів функціонування іпотечного ринку та страхувальних ринків у сільському господарстві;

- поліпшення умов для функціонування соціальної сфери села;

- технічне переоснащення аграрного сектора, розвиток сучасних форм фірмового технічного сервісного обслуговування (технічні центри, прокатні дилерські пункти, системи лізингу, фірмові магазини, машинно-технологічні станції і т. д.);

- послідовну інформатизацію АПВ, створення інформаційно-аналітичної мережі обласних і районних інформаційних центрів, налагодження «он-лайн», доступу до сільськогосподарських джерел інформації, розвиток електронного документообігу між управлінськими рівнями;

- дослідження в галузі моделювання змін в організації та технологіях сільськогосподарського виробництва, його страхуванні у зв'язку із кліматичними змінами.

Важливе місце в розвитку АПВ займає проблема зайнятості сільського населення. Станом на 1 січня 2012 року чисельність населення України становила 45 млн. 634 тис. мешканців. З початку року чисельність населення скоротилась на 144,9 тис.

Міграційний приріст за 2011 рік склав 17,1 тис. осіб, що на 1 тис. більше ніж у 2010 р.

На 1 січня 2012 року міське населення становило 68,7%, сільське 31,3%.

За даними Держслужби зайнятості (ДСЗ) сьогодні в країні 20,4 млн. осіб зайнятого населення, в т.ч. 10,6 млн найманих працівників.

Заввідділом економіки праці Інституту демографії та соціальних досліджень (ІДСД) НАНУ Лариси Лісогор відомо, що в 2011 р. серед зайнятих у віці 15-70 років кожен 5-й (тобто 20%) працював в АПВ або в промисловості, кожен 6-й - в торгівлі, 12-й - в освіті.

Директор Державного центру зайнятості Петро Петрашко підтверджує: в 2011 р. швидше за все росла зайнятість у торгівлі і ремонті - станом на січень-2012 річний приріст досяг 59,5%, в АПВ - 9,9%.

Отже, на основі цього можна сказати, що проблема зайнятості в АПВ сільського населення поступово вирішується. З огляду на проблеми, накопичені в аграрному секторі, більшість із цих заходів потребує нагального вдосконалення та впровадження нововведень. Лише таким чином можна підготувати аграрний сектор України до реалізації євроінтеграційних намірів.

Політика аграрного реформування, всебічно враховуючи особливості сільського способу й укладу життя, має сприяти інтегрування села в оновлюваний соціально-економічний простір, формувати та закріплювати сільським мешканцям стабільність умов і перспектив на майбутнє їх життя. Адже нова соціальна ситуація, що формується на селі, істотно впливатиме на зменшення потреби в зайнятості сільських жителів, зумовить зростання міграції, зміну демографічних показників сільського й міського соціумів.

Список літератури

1. Байрак І.Р. Соціологія, Навчальний посібник. - К.: Міленіум, 2006. - 142с.
2. Борщевський І.П., Дейнеко Л.В. Роль фінансово-кредитної системи стимулювання економічного зростання в Україні: ЗБ. Наук. Праць. – Луцьк: Вежа, 2009. - 266с.
3. Борщевський П.П., Чернюк Л.Г., Природокористування в агропромисловому комплексі України (регіональний аспект). – К.: РВПС України, 2008. – 79 с.
4. Горьовий В.П., Прудивус Л.В. Аграрна політика у розвитку фермерства в Україні. - Київ, вул. Героїв Оборони 10, 2012. – 10с.
5. Данилишин Б.М., Дорогунцов С.І., Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України К.: РВПС України, 2009 – 716 с.
6. Дорогунцов С.І., Борщевський П.П., Данилишин Б.М. Удосконалення управління природокористуванням в АПК. – Київ: Урожай, 2004.
7. Зубець М.В., Ситник В.П. вул. Васильківська, 37, Київ-22, Україна, 03022 //Вісник аграрної науки. – 2012 №10 с 4-8.
8. Кириленко В.В. Економіка. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Тернопіль: Економічна думка, 2002.-56с.
9. Одінцов О.М. Формування організаційно-економічного механізму агропромислових систем.- Київ, вул. Героїв Оборони, 10, 2012.-18 с. □
10. Шпичак О.М., Боднар О.В. Проблеми власності та формування ціни землі сільськогосподарського призначення. - Київ, вул. Героїв Оборони 10, 2012.- 3с.

Аннотация: в статье рассматривается процесс реформирования аграрного сектора. Анализируется роль сельского хозяйства в развитии АПК.

Ключевые слова: реформа, занятость, перспектива, сельское хозяйство, рынок

Annotation: the article reviews process of reforming the agricultural sector. Analyzed the role of agriculture for the development of APV.

Keywords: reform, employment outlook, agriculture, market

REFORM OF AGRICULTURAL PRODUCTION

O.V.Stepa, V.A. Petrychenko